

A legujabb vérvádak

A cionisták felelősek a Sztruma katasztrófájáért

és Kárpátalja elcsatolásáért is

A Keren Kajjemet, a PICA és a Poalé Cion amerikai és angol kémügynökségek voltak

Ma 12 éve, hogy a Struma nevű bolgár teherhajó, mely Erdély, Románia és Bukovina legrégibb vezető cionistáinak tekintélyes része vel indult el Konstancáról, a török partok közelében elsüllyedt. Emlékeztet, hogy a Szochnut, valamint más zsidó és nemzsidó szervezetek annakidején emberfeletti erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy megakadályozzák a konstantinápolyi kikötőig elvanszorgott hajó utassainak vissza-küldését a náciuralom alatt álló Romániába. Annak ellenére, hogy a Struma olyan állapotban volt, amely miatt a tengerészeti hatóságoknak nem lett volna szabad megengedniük a hajó kifutását, mert az kétségtelenül az utasok pusztulását jelentette, az angol nagykövetség nyomására a török kormány arra kényszerítette a Strumát, hogy visszaforduljon. Alig két kilométerre a parttól bekövetkezett a katasztrófa. A hajó robbanás következtében pillanatok alatt elsüllyedt és csak egyetlen utasát sikerült megmenteni.

Ezt a szomorú alkalmat a bukaresti Zsidó Demokrata Tanács újabb vérvád ki-gyalására használta fel a cionizmus és a náci szarvasmarha-áldozat ellen. A román Jewszekcia szerint a cionisták a bűnösök abban, hogy a Struma elsüllyedt. A bukaresti zsidó kommunisták közlénye azt írja, hogy a lelkiismeretlen cionisták egy használhatatlan állapotban lévő kis gőzösré, amely legfeljebb 80 utast vehetett fel, 800 polgár (?) zsidót kényszerítettek rá. Amikor a hajó elsüllyedt, igyekeztek magukról elhárítani a felelősséget és előbb a náciakat vádolták meg, hogy elsüllyesztették a hajót, majd a törököket, akik nem engedték meg, hogy a hajó utasai partraszálljanak és végül az angolokat, akik megtagadták tőlük a beutazási engedélyt Palesztinába. De a valóságban a felelősség a szerencsétlen transzport cionista szervezőin van, állítja a román Jewszekcia.

Párizs (STA). A Moszkvából kiindult anticio-

nista és zsidóellenes hullám már Kárpátaljára is eljutott. Az Ungvárt megjelölő „Szovjet Kárpátalja” című újság újabb zsidó „kémiszervezeteket” állított a Joint mellé: a JCA (PICA), a Keren Kajjemet és a Poalé Cion voltak a lap szerint a Kárpátalján működő cionista kémiszervezetek.

Az ungvári lap mindössze azt állítja, a világháború elején a cionisták támogatták Hitler törekvését, hogy a Csehszlovákiához tartozó Kárpátalját Magyarországhoz csatolják, a háború után pedig ezek a cionista szervezetek úgy Kárpátalján, mint Csehszlovákiában az amerikai és az angol kémizolgálat csejtőisáivá váltak.

Hat moziban játszák a Kenyér-filmet

Erdekes és hasznos propagandafilmet készített a kereskedelmi minisztérium a kenyérpazarlás ellen. A tízperces kis dokumentációs filmen látjuk, milyen nehezen születik meg Izraelben a kenyér. Milyen áldozatokkal teremtjük elő a gabonáját, hogyan őrlik liszté, hogyan sütik szorgos munkásokkal, hézagro-pogós, izletes kenyérré és — hogyan rugják, szórják, szemébe dobják, állatokkal etetik, — mert szabad, mert elég, — mert olcsó. — Ijesztő és meggyőző számok mutatják, mennyi minden hasznosat, szükségességet, hézagpótlót vehetnénk az elpazarolt kenyér árán: húst, cukrot, orvosságot, — biztonságot. A filmet Pásztor Béla írta és rendezte. A film címe: Hámosi lechem min háárec. A kenyér feletti áldást örömmel hallottuk a remekül fényképezett dr. Herschkovits Fábrián szájából. Rónai András kedvesen játszik egy kenyérpazarló családapát. A filmet Kálmán Aladár fotográfálta.

FELHÍVÁS

a magyarszarmazású zsidósághoz

mártirjai emlékének megörökítése ügyében

1944 március 19-ének emlékeztetőül szomorú dátumát ez idén az egész izraeli magyar jseuv részvételével országsszerte mint gyásznapot kívánjuk megörökíteni. Ezen a napon halottainkra gondolunk, akik a náci barbarizmus áldozataul estek, akiknek sírhalmát nem jelölték meg szerető rokoni kezek.

Ezen a napon örök temetőt kívánunk avatni drága halottainknak.

Ezen a napon, idén és az után minden évben, ebbe a temetőbe kívánunk elzárni a kaddist mondani ismeretlen helyen nyugvó hozzátartozóink és barátaink felett.

Ezen a napon, március 19-én a jeruzsálemi hegyekben elültetjük a magyarországi zsidó mártírok emlékjét (Jáár Hákosim); azkarát tartunk- és áldozunk halottaink emlékének azzal, hogy nevükre emlékfát ültetünk.

Ezton kérünk fel minden magyarszarmazású zsidót, legyen segítségünkre aktív munkájával, hogy mindnyájunk lelkiismereti parancsának eleget tudjunk tenni.

Március 19-én emlékezz halottaidra és ültess fát emlékükre.

A Hitachdut Olej Hungaria Mártírok: Erdejének bizottsága nevében

dr. Herschkovits Fábrián
dr. Grotto Mose
dr. Frenkel Jenő

A Hitachdut Olej Hungaria országos központja és összes helyi csoportjai, külön is felkéri Tel Aviv, Jeruzsálem, Haifa, Natanja magyarszarmazású kereskedőit, hogy március 19-én engedélyezzék, hogy önkéntes munkatársunk üzletükben tartózkodják és ott a Mártírok Erdejében ültetésre kerülő fákra jegyzéseket felvegyen.

Felhívjuk tehát mindazon kereskedőket, akik a Mártírok Erdeje akcióhoz ezzel kívánják hozzájárulni, közzöljék üzletük nevét és pontos címét a HOH irodáival, hogy fenti városok magyarországi lakóival, az újságok útján már most közölhes-

sük, hol kerültek az emlékfát ültetésre.

Hitachdut Olej Hungaria Országos központ
HOH 1. Aviv, Lilienblum 33; HOH Jeruzsálem: Haneszicha Mary 11; HOH Haifa, Arlozoroff 2-a; HOH Natanja, P.O.B. 90 (Löwe Eljáhu)

A Hitachdut Olej Hungaria országos központja ezton szölija fel azon városok, faluk, kibucok és mosávok magyarszarmazású lakóit, ahol a HOH-nak nincsenek helyi csoportjai, hogy csatlakozzanak a magyarországi zsidó Mártírok Erdeje elültetésének akciójához. Kérünk mindenkit, aki hajlandó munkájával hozzájárulni fenti célkitűzésünknek, közölje címét és nevét a HOH országos központjával, hogy vele a közvetlen kapcsolatot felvehessük és lakóhelyén is beindíthassuk a Mártírok Erdejének elültetését.

Csak akkor lesz minden magyarországi zsidó mártír neve megörökíthető, ha Ön is segítségünkre lesz és segít lakóhelyén megszervezni azt a bizottságot, amely átveszi és továbbítja azoknak a neveit, akiknek emlékére hozzátartozók fákat kívánunk ültetni.

Hitachdut Olej Hungaria Országos Központ,
Tel Aviv, Lilienblum 33.

Egy év alatt 11 százalékkal gyarapodott a szarvasmarha-állomány

Ma döntének az állattenyésztők arról, hogy megtartják-e a tejbiszteleltatási sztrájkot

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). A szarvasmarhatenyésztők ma tartják meg országos értekezletüket, amelyen egy hetes „tejsztrájk” megtartásáról akar-nak határozni. Megirtuk, hogy a tenyésztők elégedetlenek a tejárakkal és keveslik a kormány által legutóbb engedélyezett 28 prutas ár-emelést. A földművelésügyi minisztérium ezzel szemben néhány nappal ezelőtt oda-nyilatkozott, hogy sem a tej sem pedig a tojás árának további emeléséhez nem fog hozzájárulni.

Aba Even előadást tartott Izrael és az USA közös hagyományairól

Aba Even, Izrael washingtoni nagykövete, nemcsak diplomata. A nagykövet gyakran vállal különböző megbízásokat és szerepeket, így elsősorban az Egyesült Zsidó Gyűjtőakció és a Függetlenségi Akcióbizottság jelenik meg. Nem ritka azonban, hogy történelmi szerepet is vállal.

Körülbelül 250-en ültünk a rabbiképző intézet könyvtárában és hallgattuk Aba Even átfogó előadását „az Egyesült Államok és Izrael közös hagyományairól”. Izrael nagykövete egy órány keresztül sorolta fel a két demokráta állam rokonvonalait és ezeket az években is kifejezte:

Mindkét országot bevándorlók építették

Mindkét államot — mondotta — bevándorlók építették. Ez a felismerés nagyon belvésődött a lakosság lelkébe. Mindkét ország polgárai becsülik a bevándorló fogalmát, tudják, hogy alkalmazkodni kell minden körülményhez, mert a fő, hogy bevándorló testvérednek is legyen helye. (A McCarran törvény csupán kivétel, amely megerősíti a szabályt.) Az a nép, amelyik bevándorló elemekből képződött, természetétől fogva nem lehet maradi. Egész lényét áthatja a lendületes, forradalmi ítem. A szabadságszobor, amely New York kikötőjében fogad mind a bevándorlót valamint a 102 emletes Empire State Building, jelképezik beszédes módon ezt a valóságot.

A chalucok szerepe

Mindkét orszá alapjait — folytatta Aba Even — chalucok fektették le. Ez az uttörő szellem a mai napig is létezik. A hatalmas alkotások nem jönnek könnyen létre nem könnyű dolog pusztaságokat megteremkenyíteni. Sok évvel ezelőtt a nagyszámú pesszimisták nem akarták elhinni, hogy Amerika képes lesz „meghódítani” a prérít, a nagy-terjedésű pusztaságokat, — épenugy, ahogy ma is akadnak szkeptikusok, akik azt hiszik, hogy Izrael túl nehéz feladatot vállalt magára. Türelemre van szükség — állapítja meg Aba Even — és elmond egy esetet egy amerikai zsidóról, aki közölte vele, hogy a jövőben nem hajlandó hozzájárulni a gyűjtőakcióhoz, mert, amikor Izraelben volt szállóal szobájában nem volt konyha, ahová bekapcsolhatta volna villamos borotvakészülékét...

Amerika rokonszenvezett

Amerika — folytatta Aba Even — pozitív magatartást tanúsított minden nemzet szabadságszobámozgalm iránt. Ez az ország mindig segíteni akarta azokat, akik el akarták tépni rabláncukat, akik le akarták dobni magukról, az idegen igit. Ez a magyarázata annak, hogy Amerika 1947-ben támogatta a zsidó államot.

A két ország között vannak még rokonvonalak kulturális és tudományos vonatkozásban, jöllehet a két ország tudományos eredményei nem állanak azonos szinten. A hasonlatosság lényege az a szintetikus folyamat, amelynek célja különböző országokból származó csoportok kulturáját egybeolvasztani.

A két ország legjellemzőbb vonása: a demokrácia

Ugy a zsidóknak, mint Izraelnek a demokrácia és a republikanizmus a két alapillére. Egy híres amerikai filozófus 1939-ben meg azt írta, hogy ha valóban önálló — független állam akarnak tenni Amerikát, vissza kell térni a bibliához, és meg kell tanulni az őshéberektől, hogyan építették fel társadalmukat. Ami akkor volt jó, az ma is jó. Gys'van mutatnak rá arra, hogy ősrégi zsidó szellem és tradíció képezte az 1776-os forradalmi alapjait. Az amerikaiak demokraták, mert a zsidók szintén minden esetben a nép hangját hallgatják meg. Az amerikai republikánusok (ellenében a monarchiával), mert Sámuel könyvéből ki-világlik, hogy az Isten csak büntetésből állított királyt Izrael élére, de a valóságban nem ez a kiváncs és üdvös kormányzási forma. És még valami: amikor Benjamin Franklin és Thomas Jefferson el akarták készíteni az új állam címe-rét, egy olyan rajza utaltak, amelynek szimbolizálni kell az egyiptomi kivonulást és a Vörös tenger meg-hasadását. A felirat pedig a következő volt: „A zsarnokság elleni küzdelem isteni harc.”

Vitában Dorothy Thompson-nal

Ennél a pontnál Aba Even a történezt nem feledkezhetett meg Aba Evenről, a diplomatáról. Noha nem ejtette ki nevét, mindenki tudta, kiről van szó: Aba Even súlyos szavakkal kelt ki Dorothy Thompson ellen. Előadásának egy részét a közkeletű arab-kormány-rendszereknek szentelte. Az arab világot — mondotta — az „ataturkizmus” szelleme szállta meg. Azt hiszik, hogy egyetlen állam sem rezedekhet be demokratikus alapokon, ha nem ment végig előzőleg a zsarnokság és parancsuralmi fázisban. Nem akarták megérteni, hogy egy Ataturk-szerű államférfi csak egyszer jelenik meg és a totalitarizmus összes megnyilvánulásai az arab országokban nem egyebek, mint hamisítások.

Vidám zenés purimest

Mikor? 1953. III. 2. hétfő este. Hol? Casino Bat Galim. Mi lesz? Fesztelen mulatozás, sok zene, sok tánc, ötlek, mókák. Ötözökös? Minden kényszer nélkül, a purimra való tekintettel, lehet jelemez is. Melegletés? A HOH vezetősége minden résztvevőt megajándékoz és eredeti módon megvendégel. Biffé? Enni-inni-ivóik szolid áron, saját házikészítésű tésztaművek. Jegyek? HOH iroda, Arlozoroff 3-a; Uj Kelet, Shapira 13; Esther Photo, Herzl 56, Garay, Herzl 40; Signon, Herzl 61; Taiptot étterem, Herzl 61. Asztalrendelés? A jelentkezők sorrendjében a fenti helyeken. A téli évad utolsó nagy mulatsága, amelyen mindenki ott lesz.

HAIFA

A cholon magyarkék jtsuv nagy érdeklődéssel kíséri az előkészítő bizottság működését, amely a HOH alakuló közgyűlését szervezi meg. Február 26-án, este 8 órai pontos kezdettel, a „Savoy” kávéházban Elő Ujsággal egybekötött gyűlésen a jelenlevők megválasztják a helyi csoport vezetőjét. Az Elő Ujság keretében dr. Frenkel Jenő v. szegedi főrabbi, dr. Her-mann Dezső és Rosenfeld Sándor tart előadást.

CHOLON:

A cholon magyarkék jtsuv nagy érdeklődéssel kíséri az előkészítő bizottság működését, amely a HOH alakuló közgyűlését szervezi meg. Február 26-án, este 8 órai pontos kezdettel, a „Savoy” kávéházban Elő Ujsággal egybekötött gyűlésen a jelenlevők megválasztják a helyi csoport vezetőjét. Az Elő Ujság keretében dr. Frenkel Jenő v. szegedi főrabbi, dr. Her-mann Dezső és Rosenfeld Sándor tart előadást.

-RÁDIÓ-

6.30: Máj tovu, 6.35: tor-na, 6.45: zenélő óra, 7: hírek, 7.15: hanglemezek, — 7.59: hírosszefoglalás, 10.30: szórakoztató zene, 11: a háziasszony műsora, 12: a kór házak műsora, 12.30: klasszikus zene, 13.30: hírek, — 13.30: hírek, 13.48: Kurt Baum (tenor) hanglemezei 16: az osztályorsjáték második húzásának közvetítése a telavivi Ohel Sém teremből, 16.15: Szókratész zene, 16.45: Sulamit Livni dalműsora, 17.15: a sorshúzás folytatása, 17.30: könyvnyű zene, 18.15: hírek, 19: zenei gyöngyszemek, 19.20: cházandalok, 20: a Struma katasztrófájának emlékműsora, 20.24: Tenách részletek (Jechezkel 11-12), 20.30: hírek, 21.30: klasszikus zene, 22: hírosszefoglalás.

Párhuzamos műsor.

13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: Csajkovsky „Pikk Dáma” című operájának második része, 16.45: hanglemezek, 17.20: klasszikusok előtti zene, 19.30: jiddis adás, 20: román adás, 20.15: magyar adás, 22.15: angol hírek.

A hadsereg rádiója.

18.35: Lévi Galperin (basszus) dalműsora, 19: kedvenc hanglemezek, 20: a hadsereg zenekarának hangversenye, 20.50: népdalok, 21.30: tánclemezek.

Ellern's Bank Ltd.

Tel-Aviv

Jeruzsálem	Haifa alsóváros
Hadar Hakarmel	Har Hakarmel
Natanja	Tel-Aviv, Tachana Merkazit
	Ramat-Gan

(*) Fémáruvgyár keres gyakorlott szug álef

fémcsiszoló

Cim: PAL-BELL Co. Ltd., Tel-Aviv, Derech Shalma 166 szám.

Ha keresi... Kóstolja meg! Ez a D'ALIA

és élvezni fogja

a hengeralku finom cigarettá

Az erdélyi cionizmus felemelő seregszemléje volt

a Zsidó Nemzeti Szövetség és dr Weissburg Chajim jubileuma

Ben-Cvi államelnök személyes képviselője útján üdvözölte a jubiléumot — közel ezer ember vett részt az ország minden részéből a kettős ünnepségen

Az amerikai cionisták tel-avivi házában tágas teremben, terített asztalok mellett ültek össze hétfőn este a Zsidó Nemzeti Szövetség fennállásának 35-ik évfordulóját ünnepelő erdélyi cionista diákegyesület és az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség fennállásának 60-ik évfordulóját megünnepelő erdélyi cionista diákegyesület volt az ünnepség látványos és lelket megrázó látvány. Az erdélyi zsidók, akik valamennyien lelkes munkásai voltak valaha a cionista mozgalomnak. A Kibuc Gálujot csodája öltött testet ezen az estén, a cionista gondolat igazságának diadalát jelentette ez a gyülekezés. Ott voltak az erdélyi zsidó nemzeti újjászülési mozgalom veteránjai, de ugyanakkor ott ültek már meglelt korban azok is, akik egykor fiatalos hévvel és lelkesedéssel csatlakoztak a mostani veteránok, az akkori szervezők zászlója mögé.

Dr. Marton Ernő megnyitja

Este fél 9 órakor nyitotta meg a kettős jubileumi ünnepséget dr. Marton Ernő. Bejelentette, hogy az ünnepségen megjelent Karmel az ezredes, az államelnök személyes képviselője, aki Ben-Cvi államelnök szerencsés kívánatait és üdvözlését tolmácsolta. Ezután dr. Marton Ernő ismertette a Zsidó Nemzeti Szövetség történelmi jelentőségű szerepét az erdélyi zsidóság új arculatának kialakításában és elismerő szavakkal méltatta azt a döntő szerepet, amelyet dr. Weissburg Chajim töltött be a Zsidó Nemzeti Szövetség és az összes intézmények megteremtésében.

Danzig Hillél költői lendületű beszédében a Zsidó Nemzeti Szövetség halottait és mártírjait parentálta el. Noszín Móric mérnök a baráti szeretet melegségével beszélt a Zsidó Nemzeti Szövetség személyiségéről.

A Szochnut és a Cionista Világszervezet üdvözlése

Hermann Cvi, a Szochnut vezetőjének tagja a Cionista Világszervezet üdvözlését tolmácsolta, majd dr. Mordechaj Frei telavivi városi tanácsos a klálcionista párt országos vezetősége nevében köszöntötte fel dr. Weissburg Chajimot. A Keren Hajjeszod és az Erdélyben járt palesztinai kiküldöttek nevében dr. N. Gelber, az erdélyi zsidóság régi barátja és egykori vendége tartott megkapó beszédet.

Dr. Marton ezután az ünnepség vezetését Huppert Pülöpnek, a Zsidó Nemzeti Szövetség utolsó elnökének, valamint Gottlieb Józsefnek és Fried Miksának adta át, akik a jubileumi ünnepség rendezésének nehéz munkáját végezték.

Könyvben örökölték meg dr. Weissburg életművét. Az ezután következő szünetben a vacsorát szolgálták fel, majd Huppert Pülöp emelkedett szólásra, hogy méltassa az erdélyi cionista élet keretét adó Zsidó Nemzeti Szövetség jelentőségét és dr. Weissburg Chajim pártatlan és eredményes tevékenységét. Dr. Engelberg Dező részletesen ismertette dr. Weissburg Chajim változatos, színes és áldozatos életútját, majd Klara Daehner, a Keren Kajjemet üdvözlését tolmácsolta.

Dr. Róth Dezsőné, az erdélyi WIZO volt elnöknője egyéni élményekkel átszőtt beszédében vetítette a hallgatóság elé az erdélyi cionizmus képét három évtized távlatából, amikor dr. Weissburg Chajim és titkárnője, Öhbaum Etus voltak a fókuszai az erdélyi cionizmus minden megnyilatkozásának.

Avigdor Hamméri rövid üdvözlőbeszédében azt a gondolatot vetette fel, hogy dr. Weissburg Chajim tevékenységét és életművét könyvben örökölték meg.

Az egykori budapesti diákegyesület

Bisseliches Mózes Lénrök a budapesti Makkábea és a Bár-Kochba cionista diákegyesületek volt elnöke emlekezett meg ezután dr. Weissburg tevékenységéről, egyetemi hallgató korában, amikor dinamikus egyéniségevel egyre új és új utakat keresett a cionista gondolat terjesztésének.

Salpeter Gyula telavivi városi tanácsos, a klálcionista párt Kadima-csoportjának elnöke üdvözölte az egykor kisszámú palesztinai magyarok jövőképét, nevelőjét és áldozatos munkáját, dr. Weissburg Chajimot.

Az erdélyi chaucok elismerése

Walter Eliezer, az erdélyi chalumozgalm veteránja, az erdélyi chaucokból léte-

sült egykori Kvucót Tál nevében arról a hatalmas hatástól emlékezett meg, amelyet a cionista mozgalom zsidóváltása tett az erdélyi zsidó ifjúságra. — „Dr. Weissburg Chajim bizonyos mértékben politikai ellenfele volt — mondotta Walter Eliezer, — de az erdélyi cionizmusnak éppen az volt a sajátossága és nagy érdeme, hogy megteremtette a közös nyelvet a politikai ellenfelek között. Dr. Weissburgnak viszont személyi érdeme volt, hogy Erdélyben és Erec Jiszráelben egyaránt minden cionistát és cionista gondolatot támogatót, politikai árnyalatkülönbségre való tekintet nélkül.”

Heilbronné-Chilevitz Rózi ezután Halmágyi Mária erdélyi költőnőnek 1930-ban dr. Weissburgról írt versét szavaltta el nagy hatással, majd sorra léptek a mikrofon elé a dr. Weissburg által alapított Kfár Gideon, Cur Sálom megbízottai, valamint Kfár Jóna egyik ötelepese

Dr. Weissburg Chajim beszéde

Rendkívül ünneplés közepezté ezután dr. Weissburg Chajim emelkedett szólásra. Megrendülten köszöntötte meg azt a szeretetmegnyilatkozást, amely a szónokok szavaiból és az egybegyűltektől tekintetből sugárzott feléje. „Valaki azzal jellemezte, — mondotta, — hogy én komolyan vettem a dolgokat. Sok évtizedes cionista tevékenység távlatából, dicsekvés nélküli megállapíthatom, hogy ez a szónok valóban igazat mondott. Voltak emberek, akik a megélhetési dolgokat vették komolyan, én a cionista dolgokat fogtam fel mindig teljes komolysággal. Voltak cionisták, akik megelégedtek Erec Jiszráel dicsovitásával, de én már 1914-ben, még a törökök idején meglátogattam az országot. Más cionista barátaim beszéltek a zsidó nemzeti nyelv újjászüléséről, én pedig megtanultam héberül. Ha munkásságom eredményesnek bizonyult, az egyedül annak köszönhető, hogy komolyan gondoltam és fogtam fel a cionista mozgalom jelentőségét és minden részletének fontosságát.

— De mégsem sikerülhetett volna minden úgy, — folytatta dr. Weissburg, — ahogyan megvalósult a feleledhetetlen hat év alatt, amit Erdélyben a cionista élet megszervezésével töltöttem. Nem igaz, hogy én csináltam ott mindent. Az igazság az, hogy a zsidó szívek csodálatos módon nyitak meg, valami csoda történt, ami az erdélyi zsidóságot az igazságra ébresztette. Mennyire ismertem én ezeket a zsidókat! A legkisebb erdélyi faluban, eldugott kisvárosokban is akadtak harcossai a cionista gondolatnak, minden kis zsidó

korcsmáros fia, vagy leánya cionista volt.

A Zsidó Nemzeti Szövetség halottai

Dr. Weissburg Chajim ezután felsorolta azon cionista vezetők neveit, akik vele együtt megteremtették az erdélyi cionista élet alapjait és kereteit. Megemlékezett a mozgalom nagy halottjairól, mindenekelőtt Glasner Mose kolozsvári főrabbiáról, Giszkalay Jánosról és dr. Fischer Józseféről, majd 125 volt elhunyt, vagy mártírú lett erdélyi cionista nevet olvasta fel, amit az ünnepség közönsége állva hallgatott végig.

Nagyhatású beszédét dr. Weissburg a következő szavakkal fejezte be:

— Megszületett Izrael állama és kiderült, hogy nekünk igazunk volt. Mindig nekünk volt igazunk, a cionista gondolat hordozóinak. Ezra és Nechemia idején 40 ezer zsidó jött el Babilonból, a többi a gálutban maradt. Ez a 40 ezer zsidó mentette át a zsidó népet a következő évezred számára. Az a másfél millió zsidó, aki most Izráelben él, tartja meg a zsidó nép történelmének folytonosságát. Ezért a gondolatért jó volt élni.

A közönség szünni nem akaró ünneplésben részesítette ezután dr. Weissburgot, majd közkívánatra fellesége, dr. Weissburgné-Öhbaum Etus megkapó humorral és melegséggel elevenítette fel az erdélyi cionista mozgalom kezdeti éveinek színes, érdekes és feledhetetlen emlékeit.

A felszólalásokat az erdélyi egykori Aviva-lányok nevében Roth Annus zárta be, majd a nagyszabású jubileumi ünnepség a Hatikva hangjai mellett éjjel fél 3-kor véget ért.

Kvarc-kristálygyár épül Rámát Gánban

Tel-Aviv (Az Új Kelet tudósítójától). Rövidesen befejeződik Rámát Gánban egy új kvarc kristály-gyár építése, amely rádió-vevő készülékek konstrukciójához szükséges kristályt fog előállítani. Az üzembe, amely 50 alkalmazottat fog foglalkoztatni, 150 ezer dollárt és 80 ezer fontot fektettek amerikai kás investorok.

A nyersanyagot Brazíliából fogja a gyár kapni és a berendezés lehetővé teszi majd a 15 részre oszló komponált munkafolyamat elvégzését, amelyek rendkívül pontos és elővigyázatos munkát is igényelnek.

A gyár által előállított kristályt nemcsak rádiók készítésére, hanem fém- és vasöntésnél, orvosi célokra, valamint idegen testeknek bizonyos anyagban való feloldására is használják.

Egy nap alatt 3500 ember menekült el Kelet-Németországból

A szovjethatóságok állítólag a határ teljes elzárására készülnek

Berlin, (UP). A Kelet-Németországból érkező menekültek száma tegnap újabb csúspontot ért el, mert 24 óra alatt közel 3500 menekült érkezett Nyugat-Berlinbe. Ezzel a február havában átszökött menekültek száma elérte a 30 ezret.

A menekültek elmondták, hogy a szovjethatóságok intézkedéseket tesznek a határ teljes elzárására és ezért még kapuzárás előtt tömegesen használták ki a szökési lehetőségeket. Nyugat-Berlin 71 menekülttáborra túl van szűfelve és az újabb érkezett menekülteket az üresen álló szétbomló gyárakban helyezik el. A menekülteket nyugatra szállító külön légijáraton megkettőzték a re-

pülőgépek számát, de így sem tudnak megbirkózni a tömegáradattal. New York, (STA). A Joint és a Jewish Agency mindent elkövetnek Nyugat-Berlinben, hogy a Kelet-Németországból menekült zsidókon segítsenek. Smuel Darov, az Egyesült Gyűjtőakció egyik vezetője Philadelphában kijelentette, hogy az összes zsidó segélyszervezetek átalították működésüket a rendkívüli események követelményeire. Az amerikai zsidóságnak fokozni kell támogatását az Egyesült Gyűjtőakció számára, amely egyedül szívesként támogatja a Kelet-Európából és Kelet-Németországból menekült zsidókat.

Irving Kaufmann, a zsidó bíró, aki halálraítélte a Rosenberg-házaspárt

Kétségtelen, hogy ezidő szerint a világ legjobb bírójának egyike Irving R Kaufmann, az a newyorki zsidó bíró, aki Julius és Etel Rosenberget halálra ítélte és a kommunista mozgalom óriási propaganda gépezete ügyeikhez beállított, mint a legstótebb reakcionárius, a kommunista halalos ellenségét és Justizmordok főhőjét.

Milyen mértékben felelnek meg ezek a jelzők Kaufmann bíró egyéniségének?

Az amerikai lapok most megemlékeznek Kaufmann bíró más természetű ítéletéről, többek között arról, amelyet Ignác Matzi ügyében hozott, amely ügyet egyként az amerikai semmissítő szék a közeli napokban fogja tárgyalni.

Ignác Matzi Romániában született és 1923-ban vándorolt ki Amerikába. Matzi amerikai állampolgár nővel feleségül. Sohasem volt tagja a kommunista pártnak és soha nem került semmiféle konfliktusba a büntető törvénykönyvvel és a hatóságokkal.

1948-ban Matzi hírt kapott arról, hogy édesanyja — aki romániai szülővárosában élt — halalos beteg. Elhatározta, hogy meglátogassa nagybeteg édesanyját.

Európába repült és sikerült Budapestig eljutnia. Ott azonban vízumnehézségek támadtak a román hatóságokkal és látva, hogy nem fog sikerülnie áttörni a román bürokrácia bástyafalát, Budapestről visszavert Amerikába.

Április eisejétől az állam fogja foilyosítani a tantestület fizetését

A Mápánhoz tartozó tanítók ma tiltakozó konferenciát tartanak a hisztadruti iskolahálózat megszüntetése ellen

Tel Aviv, (Az Új Kelet tudósítójától). — A tanzervezeti szakszervezet követelésére április eisejétől kezdődően a tanítók fizetésüket a közoktatásiügyi minisztériumtól fogják kapni és nem a helyi hatóságoktól, mint ahogy ez eddig volt. A tanítói fizetések anyagi fedezetét az a 7,5 százalékos külön adóbevétele fogja képezni, amelyet a helyi hatóságok vetnek ki a lakosságra a jövedelmi adó alapján.

Ezzel a határozattal régi kívánsága teljesül a tanítóknak, akik eddig nem tudták pontosan, hogy „ki a gazdájuk”. Mint ismeretes, a tanítók hónapról-hónapra sztrájkolni kényszerültek, mert nem kapták meg idejében a fizetésüket. A tanítói fizetések egy részéről ugyanis a közoktatásiügyi minisztérium, másik részéről pedig a helyi hatóságok gondoskodtak, de a helyi hatóságok addig nem folyósították a fizetéseket, amíg a minisztérium nem utalta ki a maga részét. Az új rendezéstől azt remélik, hogy a többi álla-

mi tisztviselőkkel egyidőben fogják megkapni fizetésüket. A Mápánhoz tartozó tanítók ma este a telavivi „Merkez Lechinuchban” országos konferenciát tartanak, amelyen tiltakozni fognak a hisztadruti iskolahálózat megszüntetése ellen. A konferencia főszónoka Jicchák Tabenkin lesz, aki hosszú idő óta először szerepel most a nyilvánosság előtt. Tabenkin a Mápánban duzó belső politikai ellentétek miatt vonult vissza két évvel ezelőtt a nyilvános politikai szerepléstől.

„Chug Kadima” a Klálcionista Párt magyarul beszélő csoportja JERUSALEM

f. hó 28-án, szombat este 8.30 órakor, tartja táncal egybekötött (*)

PURIM - ESTJÉT

a CAFE RECHAVIABAN, rehov Ramban.

Gondoskodjék időben belépésre jogosító meghívóról. Kaphatók a magyar kölcsönkönyvtárakban s párt-helyiségükben egész nap — Vendégeket is szívesen látunk.

Elsőrangú zene — Meglepetések — Tombola, stb.

Das Beste aus Reader's Digest
1933 február 240 pruta
A tartalomról:
● Flugplatz am Ende der Welt
● „Wir haben es dem Kreml so leicht gemacht“
● A. J. Cronin: Entschieden de Operation.
továbbá sok más cikk és maradandó értékű könyvek kivonata.
Kapható összes fiókunknál és minden újságkioszkban.
Egyedüli terjesztő:
PALES PRESS COMPANY LIMITED.

-SPORT-

A IV. MAKKABIA HIREI

Dr. József Burg postaiügyi miniszter fogadta a Makkabi Világszövetség kiküldöttét és kilátásba helyezte, hogy a IV. Makkabiára külön bélyegeket ad ki a posta azonkívül telefon- és táviró-vonalakat bocsát a sajtó rendelkezésére, külön postahivatalt állít fel a Makkabiak klubján és a versenyek színhelyein. Minden vonatkozásban igyekszik megkönnyíteni a külföldi és belföldi tudósítók munkáját.

A küldöttség József Szaif közlekedési miniszterével is tisztelt, aki megígérte, hogy a versenyek ideje alatt különleges közlekedési intézkedések fogják a forgalmat megkönnyíteni a Makkabiára igyekvő és onnan távozó közönség kényelmére. A kikötőkben és repülőtérén speciális szolgáltatást rendeznek be az érkezők és elutazók érdekében és megfelelő fogadtatásban részesítik őket.

Az USA versenyzői a Makkabián

Az Izrael sportját támogató amerikai bizottság legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a IV. Makkabián 100 versenyző fogja az USA sportját képviselni a különböző sportágakban. Ezenkívül arról is gondoskodnak, hogy 10-15 olimpiai bajnok sportoló is résztvegyen az ugyanakkor megrendezésre kerülő nemzetközi nyílt versenyen. Ezek között atléták, úszók, műugrók és súlyemelők jönnek Izraelbe.

A versenyzők csoportját számos trener, szakember és turista fogja kísérni. Az előkészületekkel és az utazással kapcsolatos költségeket is megszavazták.

Brazília készül a Makkabiára

Sao-Paulóban sportbemutatót tartottak a Makkabi egyesületek. Ennek kapcsán elhatározták, hogy március végén Rio de Janeiroban, május végén Sao-Paulóban rendezik a Makkabián résztvevők megállapítására utolsó válogató versenyüket.

Megjelent a Makkabi-Szemle

Izléses füzet alakjában jelent meg a Makkabi szemléjének első száma angol és héber nyelven. A szemle részletes leírását nyújtja a versenyszámoknak és közli a versenyfeltevételeket is. A szemle szövegét szép képek díszítik.

HABIMAH MÜSORA:

Tel-Aviv, febr. 25., szerda. EN, A HAJÓSKAPITÁNY (Munkásoknak)

Haifa, február 25. szerda. „Armon 2 előadás. u. 2.45. (diákoknak) és este 9-kor KÉK MADAR

TNUVA
CHAMPION-GOMBA
IZE REMEK. MINŐSÉGET KIVALÓ.

Amerika-Izraeli Papírművek Ltd. keres

modern felszerelésű gyárunk papírgyártási szakembereket JÓ fizetés és munkafeltételek. Irásbeli ajánlkozások a gyár chederai irodájába küldendők. Megfelelő jelentkezőknek azonnali munka biztosítva.

A megvert egyiptomi hadsereg főparancsnokának vallomása

a fegyvervásárlási panama hadbíróági tárgyalásán Szadok tábornok szerint a Sárét szolgálatában álló kairói áruelők okozták a nehezi kudarcot

Kairó (UP). Az egyiptomi hadbíróóság előtt két nap óta folyik Abbas Halim hercegnek, Faruk király másodikfokú unokaöccsének bünterő, akit tudvalevőleg azzal vádolnak, hogy a palesztinai háború idején rossz fegyvereket és löszert szállított az egyiptomi hadseregnek. A vádirat szerint Halim a svájci Oerlikon fegyvergyár ügynöke volt s 400 ezer dollárt adott ki szükségtelen és használatlan fegyverek vásárlására.

A tárgyalás legérdekesebb pontja Szadok tábornoknak, a Palesztinát támadó egyiptomi hadsereg főparancsnokának vallomása volt. Szadok azt igyekezett bizonyítani, hogy az egyiptomi hadsereg szabotázs és korrupció áldozata lett és ez okozta vereségét, nem pedig az izraeli hadsereg fölénye. A tábornok elmondta, hogy egy nehezi támadásra kiküldött 18 egyiptomi tank közül csak kettő tért vissza, a többi pedig a hirtelen ágyúlövégek felrobbanása következtében pusztult el. Az egyiptomi szakértők azt is megállapították, hogy egy egész vonatkománnyal megtöltött akna teljesen használhatatlan volt. Szadok több ízben is közölte megállapításait Haidar tábornaggal, az egyiptomi hadsereg akkori főparancsnokával, de mind a 28 beküldött jelentése válasz nélkül maradt, mert a főparancsnok és a hadügyminisztérium vezetőhivatalnokai „félték a legfelső hatóságoktól”.

A tábornok ezután a következő kijelentést tette: „Nem Mose Sáréttől féltünk, hanem azoktól az áruelőktől, akik Sárét szolgálatában álltak Kairóban és olyan eredményesen működtek, hogy még a világ legnagyobb hadseregét is tönkretelthették volna. Izrael tulajdonképpen

Egyenként 50 font birságra ítélték a Meir Jaari szobájában talált fiatalembereket

A telavivi járásbíróóság tegnapi tárgyalási rendjébe meglepetésszerűen beiktatták Abraham Barad és Slo-mo Zahavi bűnügyét, akiket a január 29-re virradó éjjel a Somér Hácáir telavivi székházában fogtak meg, amint Meir Jaari képviselő irodájában foglaltoskodtak. Az ügy akkor országos botrányvá dagadt, mert a Somér Hácáir azzal gyanúsította a két fiatalembert, hogy lehallgatókészüléket szereltek be Meir Jaari irodáiba. Az ügyben a Kneszet is vitát rendezett, amikor is Sitrit rendőrügyi miniszter közölte, hogy a tetteseket nem tudják ezen a címen vád alá helyezni, mert a lehallgatókészülék doboza, amelyet a Somér Hácáir szövívői a sajtófogadáson bemutatnak, eltűnt és nem került bűnjel-

nem a palesztinai harc-terembe küldött, hanem Olaszországban, ahol kihasználta az oiasz fegyver- és municiógyárakra gyakorolt befolyását.

A megvert hadsereg főparancsnoka további vallomásaiban is alátámasztotta a Nagib tábornok tisztí-csoportja által terjesztett legendát, hogy Egyiptomot orváltamada érte és ezzel a jellemző kijelentéssel fejezte be vallomását: „Az áruelők voltak minden baj okozói.”

Részben megengedik a Dan autóbussz-viteldijainak emelését

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától.) — Tegnap a közlekedésügyi minisztériumban megjelent a Dan autóbusszkooperatíva küldöttéje, hogy a viteldij-emelését sürgesse. A minisztériumban előterjesztettek egy javaslatot, amely részben felel meg a Dan vonalain a viteldij, míg bizo-

Miért utazott Komej Londonba

(Elsődoldali cikk folytatása) rael részvételt is ebben a szerveződésben.

A tudósítás szerint izraeli kormánykörök nem csak amiatt aggodnak hogy Anglia és Amerika részéről arabbarát politika körvonalai bontakoznak ki, hanem annak lehetősége miatt is, hogy a hatalomval tozias nyomán Amerika viszonya el fog hidegülni Izrael iránt. Izrael attól fél, hogy a stratégiai megmondások arra bírhatják a nyugati nagyhatalmokat, hogy nyomást gyakoroljanak rá az arab-zsidó viszálaknak oly értelemben megoldása érdekében, amely nem

Tibériástól az Esed külön autóbusszára utaztak és az egész úton kommunista dalokat énekeltek francia nyelven.

A Kibuc Meuchád titkársága felszólította Jád Cháná kibucot, hogy ne fogadja be a Járónból kizártakat, de tekintettel arra, hogy ebben a kibucban Szneh hívei vannak többségben, nem vették figyelembe a Kibuc Meuchád utasítását. Jád Cháná kibuc egyikéből, „felmondott” titkárnak, Eliezer Szádának is, akinek politikai meggyőződésével nem volt megelégedve.

Száde, — aki még Magyarországon foglalkozott a kibuc tagjaival, — a Mápám határozata alapján elítélte a prágai és moszkvai perek antionista és zsidóellenes jellegét. Valószínűnek tartják, hogy Jád Cháná kibucot is ki fogják zárni a Kibuc Meuchád kötelékéből.

Tegnap délután egy másik verzió is elterjedt, amely szerint

Teatron Muzikali

A nagy nevetősiker **Növèrem és én** zenés komédia Ralph Benatzky-tól. MA febr. 25-én délután 6 és 9-kor JAFFA, JAFOR Jegyek: Kanaf, Bustrus 9.

TEL-AVIV, Ohel-Sém, két purimi előadás.

febr. 28-án szombat este 7 és 9.30-kor. Jegyek Tel-Avivban: Schlesinger & Springer, Nachlat Benjamin-ut. 2; „Rokkoko”, Dizengoff-ter. Münchhausen, Ben Jehuda 48/a. (*)

Kell-e a halálbüntetés Izraelben?

Ma este fél 9 órakor a Szemadar termében (Princes Mary utca) rendkívül érdekesnek ígérkező társadalmi törvényeszkét tart a HOH arról, vajjon szükséges-e a halálbüntetést alkalmazni Izraelben, vagy sem. Dr. Najovits ügyvéd vádbeszédében a halálbüntetést fogja követelni, míg dr. Büchler ügyvéd annak elvetését mellett száll szikra. A vád és védelem tanuaink sorában Dan Ofry és Goldmann Imre jelenik meg, míg a bíróságot a HOH elnöksége fogja képezni.

A nagy érdeklődésre való tekintettel, kéri a közönséget, hogy helyét idejében biztosítsa.

Járon kibuc kizárt 27 tagját a Szneh-párti Jád Cháná fogadta be

Tel Aviv, (Az Új Kelet tudósítójától.) A Kibuc Meuchádhoz tartozó Járon kibuc 27 tagja, akiket a szervezet „Sznehizmus” miatt kizárt, tegnap poggyászuikkal együtt megérkeztek a Kfár Jona közelében lévő Jád Cháná kibucba. A Járón kibucból kizártak mind annyian Egyiptomból alijáztak s egymásközött még most is főleg franciául beszélgetnek.

Nem adnak neki orvosi működési engedélyt

A jeruzsálemi felsőbbrendűség tegnap utasította az egészségügyi minisztériumot, hogy 15 napon belül indokolja meg, miért nem adott működési engedélyt dr. Révész Tibor magyarországi orvosnak. Dr. Révész, aki személyesen adta elő kérését a felsőbbrendűségnek, elmondotta, hogy Olaszországban és Magyarországon végzett és alijjája után a hadseregben működött mint orvos. Ennek ellenére nem kapott működési engedélyt, holott benyújtotta a törvény által előírt okmányokat. Magyarországi diplomáját jelenleg nem tudja bemutatni, de elegendő módon tudja egyéb okmányokkal bizonyítani, hogy diplomát szerzett.

A Weissburg-jubileum közönségének figyelmébe.

A jubileumon készített fényképfelvételek próbaképek március 2-ától kezdve a Filmphotoban, Allenby ut 56., tekinthetők meg.

A török külügyminiszter Izrael és az arab államok közvetlen tárgyalásairól

Ankara (AFP). Faud Köprülü török külügyminiszter a parlamentben tartott külügyi beszámolójában tegnap részletesen foglalkozott Törökország viszonyával Izraelhez és az arab államokhoz.

Törökország barátságos kapcsolatokat tart fenn Izraellel — mondotta a külügyminiszter. — Nagy benyomást tett ránk, hogy Kemal Atatürk emlékére erdőt ültettek Izraelben és maga Ben Cvi államelnök is részt vett az első palánták elültetésében.

A külügyminiszter ezután megmagyarázta, miért szavazott Törökország az UNO-ban Izrael és az arabok közötti közvetlen tárgyalásokról szóló javaslat ellen, — Nem ellenezük a közvetlen tárgyalásokat Izrael és az arab államok között, de a javaslat ellen szavaztunk, mert nézetünk szerint a megegyezésnek kölcsönös megértésből és igazságosságból kell fakadnia, nem pedig nyomás alatt kell létrejönnie. Ismerjük Izrael politikáját — folytatta Köprülü — és nem hiszünk azokban a hírekben, hogy Izrael kész tények teremése által

akarja megoldani a problémát.

A török külügyminiszter ezután részletesen ismertette Törökország barátságos kapcsolatát az arab államokkal és főleg Egyiptommal, amelyet felszólítottak, hogy lépjen a közkeleti védelmi szervezet alapításának sorába. Köprülü szerint a védelmi szervezet meghívására irányuló kísérletek eredménytelenek lesznek. Egyben arra figyelmeztette az arabokat, hogy a semlegesesség és a helyzetnek kölcsönös érdekek szolgálatára való kihasználása az arab államok teljes megsemmisítéséhez vezet. Anélkül, hogy a Szovjetuniót említette volna, a török külügyminiszter nyomatékosan felszólította az arabokat, hogy szervezzék meg a közkeleti terület védelmét a fenyegető hatalmas veszéllyel szemben.

Ime, ismét szolgálataira állók...

Örömmel közlöm régi imádóimmal, hogy ismét kapható vagyok az ország minden ültetében, Metulától Ejlátig.

Nincs nálam megfelelőbb segítség a háztartási munkában. Villámgyorsan tisztítom a legzsírosabb edényt is és a háztartási eszközök gyönyörűen csillognak.

Gyapjú- és selyemholmiját elővigyázattal mosom, színüket, formájukat megőrzöm és élettartamukat meghosszabbítom.

És főleg — kezelek bőrt jobban óvom minden társammal!

*) „A M A” a „Shemen” eredeti módszerével készült és összetétele — egyéb tisztítószerekkel szemben — az országban egyedülálló a maga nemében.

AMA

GYÁRTJA „SHEMEN”, HAIFA

Apróhirdetések

Fényképsőnt ad értéktárgyra azonnal Haifán, Louvre Lombard osztálya Shapira u. 13. A307

Kétszemélyes patent-szapa, új kárpitozással, a ladaó, Farksnál, Haifa, Caesaria-utca 2. A510

Megbízható soffőr új, féltónás csukott tenderrel, keres félnapi, vagy másodnaponként egésznap munkát, vidékre is. Cím: T. A. Zamenhof 7., II. 5. ajtó. — Telefon: 4120. A511

olvashat Jámbor Elisava kölcsönkönyvtárból, T. A. Allenby 84. udvarban. Könyveket a legmagasabb áron vásárolunk. A 1

Európai sarkokrakanié, vitrinos, és kombinált szőnyeg, majdnem új, eladó. Kohol, Cholon, Schunat Grün, Ramban-u. 6 sz. mollelt. A406